

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Moraru Daniela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe

MOROI Sergiu XXXXX, născut la
XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.06.2020 - 24.12.2020;

Instanța de apel: 20.01.2021 - 08.12.2021;

Instanța de recurs: 25.07.2022 - 19.10.2022.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 24 decembrie 2020, cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Moroi Sergiu a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen 3 (trei) ani și 6 (șase) luni cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu executarea pedepsei în penitenciar tip deschis.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe la pedeapsa aplicată lui Moroi Sergiu a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei stabilită prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2017, cu stabilirea lui Moroi Sergiu pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe termen de 4 (patru) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

A fost încasat din contul lui Moroi Sergiu în beneficiul statului suma de 4048

(patru mii patruzeci și opt) lei, în calitate de cheltuieli judiciare, în legătură cu efectuarea expertizei judiciare.

A fost încasat de la Moroi Sergiu în beneficiul lui Dudco Alina suma de 100.000 (una sută mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretențiile părții civile au fost respinse ca neîntemeiate.

A fost soluționată chestiunea privitor la corpurile delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, la 03 ianuarie 2020, aproximativ la ora 13:25, Moroi Sergiu, conducând automobilul de marca Dacia, modelul Logan, cu XXXXX, în timp ce se deplasa pe XXXXX, din direcția XXXXX, ajungând în imediata apropiere de XXXXX, și anume pe sectorul de drum semnalizat prin indicatoarele rutiere 5.50.3-5.50.4 „trecere pentru pietoni” nedirijată, nu a manifestat prudență sporită la trafic și nu a dat dovadă de dexteritatea necesară în conducere, prin ce a ignorat cerințele pct. 45 (1) și (2) al Regulamentului Circulației Rutiere, potrivit cărora „(1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) condițiile rutiere; e) situația rutieră; (2) iar în cazul în care apar obstacole ce pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, fără a ține cont de prevederile pct. 11 lit. f) din același Regulament, care prevăd că „conducătorul de vehicul este obligat la trecerile pentru pietoni cu circulație nedirijată, să cedeze trecerea pietonilor care se află la marginea carosabilului și intenționează să se angajeze în traversare, precum și celor care traversează drumul pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului”, iar ca urmare a încălcărilor admise, cu partea frontală a automobilului, a comis tamponarea pietonului Duliga Elena, care era angajată în traversarea părții carosabile, pe marcajul rutier 1.14.1., trecere pentru pietoni” de la dreapta spre stânga, relativ deplasării mijlocului de transport. În rezultatul accidentului rutier, pietonul Duliga Elena, potrivit concluziei fixate în raportul de expertiză medico-legală nr. 202003C0127, din 26.05.2020, i s-a cauzat vătămare corporală gravă, manifestată prin: „ trauma crinio-cerebrală închisă, plagă suturată pe cap, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hemoragii subarahnoidiene, hematom intracerebral temporal dreapta, contuzia parenchimului lobului tempero-parietal din dreapta, edem cerebral pronunțat complicat cu hemoragii secundare în trunchiul cerebral; trauma toracoabdominală închisă: echimoză pe torace și abdomen, fracturi costale directe pe stânga II, III, IV, fără lezarea pleurei parietale; trauma bazinului și membrului inferior stâng: excoriație pe membrul inferior stâng, fractura oaselor bazinului, fractura oblică a colului femural stâng; fractura acetabului; fractura ramurii superioare și inferioare ischionului stâng cu deplasare; fractura corpului pubisului stâng cu deplasare; traumă vertebro-medulară: fractura bazei dintelui amielică (tip III după Anderson) cu deplasare cu fractura arcului posterior

axisului bilateral”, leziuni corporale care au fost produse intravital și sunt în legătură cauzală directă cu survenirea decesului persoanei.

Prin acțiunile sale intenționate Moroi Sergiu a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin.(3) lit. b) Cod penal după indicii calificativi „Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, acțiunea care a provocat decesul unei persoanei”.

3. Nefiind de acord cu sentința, *avocatul Medeleanu Roman în interesele inculpatului* a declarat apel, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Moroi Sergiu să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 ani cu executare în penitenciar de tip deschis cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu respingerea cererii procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în folosul statului, admiterea parțială a acțiunii civile.

În motivarea cererii de apel, s-a indicat că pedeapsa stabilită inculpatului este prea aspră în raport cu circumstanțele cauzei.

Apelantul a menționat că, la stabilirea pedepsei instanța de judecată urma să țină cont și să reiasă din scopul pedepsei penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea persoanei vinovate și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Se invoca că instanța nu a luat în considerare faptul că inculpatul a recunoscut integral vinovăția în comiterea infracțiunii, căința sinceră, intenția inculpatului de a recupera prejudicial moral succesului victimei, ultimul însă refuzând de a primi careva mijloace bănești cu titlu de prejudiciu moral.

Menționează că nu s-au luat în considerație și alte circumstanțe precum ar fi că inculpatul este angajat în câmpul muncii, cetățean al Republicii Moldova, are studii medii, nesupus militar, căsătorit, fără persoane la întreținere, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află, s-a caracterizat pozitiv, a recunoscut integral vinovăția în comiterea infracțiunii imputate, fiind examinată cauza penală data în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, căința sinceră, recuperarea prejudiciului material părții vătămate. Consideră că multitudinea circumstanțelor atenuante prevalează asupra circumstanțelor agravante și fiind oportun de a-i fi aplicată o pedeapsă mai blândă.

Cu referire la încasarea în contul statului a cheltuielilor judiciare, pentru efectuarea expertizei judiciare, apelantul a menționat că cheltuielile pretinse de către procuror „ab initio” sunt prevăzute organului de urmărire penală și procuraturii în vederea bunei desfășurări a urmăririi penale, or conform art. 227 alin. (3) Cod de

procedură penală cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. De asemenea, susține că prejudiciul moral încasat în beneficiul succesorul victimei Dudco Alina este întemeiat parțial, nu au fost prezentate probe în susținerea acțiunii civile.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2021, s-a respins apelul avocatului Medeleanu Roman în interesele inculpatului ca fiind nefondat, s-a menținut fără modificări sentința contestată.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, la stabilirea pedepsei se ține seama de prevederile art. 75 Cod penal, potrivit cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale.

Instanța de judecată la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșite din imprudență, de personalitatea inculpatului, care anterior a fost judecat.

Astfel, instanța de fond corect a conchis că o pedeapsă sub forma de închisoare este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Analizând solicitarea apărării referitor la reducerea termenului pedepsei și aplicarea în privința lui Moroi Sergiu a prevederilor art. 90 Cod penal, s-a constatat că instanța de fond și-a argumentat riguros soluția la acest capitol și a motivat hotărârea pronunțată, invocând motive clare din care considerent a ajuns la concluzia că reducerea termenului pedepsei și dispunerea suspendării executării acesteia nu va asigura atingerea scopului prevăzut la art. 61 Cod penal.

În cele din urmă, scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului v-a fi pe deplin atins doar prin menținerea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip deschis, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Moroi Sergiu anterior prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 10 aprilie 2017 în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, a fost condamnat, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 ani, prin decizia Curții de Apel

Chișinău din 17 mai 2017, prin aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Astfel, instanța de fond legal și justificat a cumulat parțial pedepsele aplicate, stabilindu-i inculpatului pentru concurs de infracțiuni, o pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Privitor la cheltuielile pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară, instanța de apel a constatat că acest argument nu și-a găsit confirmare, lipsind temeieri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea încasării din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare.

În continuare, instanța de apel a reținut că în cadrul cercetării judecătorești, de către succesorul victimei, Dudco Alina a fost înaintată acțiunea civilă cu privire la recuperarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, în mărime de 100.000 lei

Instanța de apel a considerat că pretențiile din acțiunea civilă sunt întemeiate și prejudiciu moral dispus a fi încasat prin sentință de la inculpat în acest sens, este justificat reieșind din suferințele morale cauzate succesoriului părții vătămate.

Reieșind din circumstanțele indicate și în conformitate cu art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat necesar de a respinge apelul avocatului Medeleanu Roman ca fiind nefondat.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, *avocata Moraru Daniela în numele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar*, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivare recurenta a indicat că la data de 06 iulie 2022 a aflat despre decizia Curții de Apel Chișinău din data de 08 decembrie 2021, care a fost publicată pe portalul judecătoresc la data de 25 februarie 2022.

Avocatul Medeleanu Roman a acționat contrar intereselor condamnatului. Apărătorul era obligat în temeiul art. 53 alin. (3) Legii nr. 1260 din 19.07.2002, cu privire la avocatură, să atace cu recurs decizia Curții de Apel Chișinău din data de 08 decembrie 2021, dar nu a făcut-o, deoarece consideră că, există temeieri de restabilire a termenului depunerii recursului.

De asemenea, instanțele de judecată nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, iar instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.*

Din actele cauzei se constată că avocata Moraru Daniela a depus recursul ordinar la data de **14.07.2022**.

Una din cerințele obligatorii la depunerea recursului ordinar se referă la respectarea termenului de declarare a acestuia de către titularii cererii respective. În corespundere cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, *termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.*

Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală: *„în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”*

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal incontestabil reține că, decizia instanței de apel din 08 decembrie 2021 a fost pronunțată integral la 02 februarie 2022, termenul de declarare a recursului expirând la 04 martie 2022, iar recursul a fost depus la 14 iulie 2022, astfel, termenul stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de către recurent.

La caz, argumentul invocat de recurentă potrivit căroră avocatul Medeleanu Roman era obligat să atace decizia cu recurs ordinar, nu prezintă temei de repunere în termen sau de casare a deciziei.

Durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată, el este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul reține că, în cauza deferită judecății, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurentă, respectiv argumentele aduse de aceasta în cererea de recurs nu vor fi preluate pentru examinare, ea fiind decăzută de dreptul de a exercita respectiva cale de atac.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul ordinar declarat este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Moraru Daniela în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe MOROI Sergiu XXXXX, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 noiembrie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN